ANY II - NÚM. 83

25 DE NOVEMBRE DE 1922

CATALVNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

TELEFON 1114

L'expedient Picasso

Heu's aquí l'*Inri* posat a la creu damunt de la qual fa temps s'està crucificant Espanya. Hi ha hagut un home d'honor que ha estudiat serenament tots els fets esdevinguts i ha tingut el valor de llençar formidables acusacions contra els culpables. El Govern ha permès que es coneguessin aquests fets dolorosos, però reals. Ho trobem molt encertat. Si sempre s'hagués obrat així, no seguiria el poble espanyol el camí de la decadència.

L'expedient Picasso és un reflexe dels trets característics de l'Espanya actual. No tots, però, són dolents. S'hi remarquen algunes virtuts. No volem extractar l'expedient. Aquest judici sintètic ja és prou avinent per a endevinar el seu contingut.

Després de la lectura d'aquest expedient un sentiment sorgeix ben espontani: cal fer justícia i obrar enèrgicament.

Algú, per tal de suavitzar els fets, retreu l'enfonzada dels grecs, però no tenen en compte que els autors i responsables de la desfeta, han estat empresonats i són actualment judicats severament, àdhuc els que ocupaven càrrecs molt alts. Això és una fermança de seguretat nacional i el poble que té aquest gest noble i heroic pot redreçar-se i redimir-se.

A Espanya se segueixen altres camins. Encara es dubta si es processaran els que portaven la direcció de la guerra del Marroc i s'estan lliurant batalles subterrànies per tal de sostreure'ls del judici públic i del càstig que puguin merèixer.

Aquesta política, diguem-ne política, té conseqüències més funestes que els mals que provocaren la desfeta d'Annual.

Si els fets esmentats a l'al·ludit expedient resten impunes, quin mal exemple més gran donaran al poble! Ha pensat el Govern, que vacil·la entre el deure i la benvolença, entre la llei i el favor, les derivacions que pot tenir la seva conducta?

Nosaltres no demanem represàlies, sinó simplement que es faci justícia. Cal que el poble vegi que la llei és inexorable per tothom i que els delinqüents són castigats qualsevulla que sigui la seva condició social. La llei no té eficàcia i no és respectada quan es mostra benèvola amb uns i severa amb uns altres. Cal que els pobles que coneixen els fets lamentables del Marroc, sàpiguen que no han restat impunes i que hi ha governants que tenen un alt concepte del poder i de l'autoritat, que estan disposats a que es compleixin les lleis i es faci justícia.

Per les malalties greus, són els remeis heroics. Els que cauen i s'alcen ràpidament i s'espolsen la pols de la terra són perdonables, però els que no volen redreçar-se i seguir el camí dreturer, mereixen els nostres blasmes. Redrecem-nos tots i treiem-nos del damunt els nostres pecats i turpituds i presentem-nos davant del món amb el rostre ennoblit pel sacrifici i l'esforç de redempció.

15 cèntims

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

La publicació de l'expedient format pel general Picasso als autors i còmplices de la desfeta de la Comandància de Melilla ha conmogut fondament l'opinió pública. No n'hi ha pas per menys.

La realitat d'aquelles hecatombes, vista a través de les allegacions i els judicis fiscals, supera a quant l'imaginació destriava fent deduccions de les dades fins ara conegudes.

A aquesta publicació s'hi ha afegit la del llibre d'En Josep Lluís Coello de Portugal sobre les Juntes de Defensa. Es veu clar, d'una manera indubitable, que les tals Juntes eren faccioses i tenien preparada una sedició per l'istil d'aquells famosos pronunciaments militars del passat segle.

A les Corts i a la premsa ha tingut fort ressò l'escàndol produit a la consciència del poble per la veu fiscal aclaparadora, però no encara el contracop que l'immensa gravetat del cas feia témer.

I per si no hi hagués prous motius d'emoció i d'angoixa, les Juntes de Defensa demanaren audiència al Rei, que aquest concedí, però destriant-les una per una. El que ha passat en aquestes audiències tal volta tardarà a saber-se, però ja pot imaginar-se. El Govern ha procurat fer-hi silenci valent-se de l'arma de la censura, la qual torna fa dies a funcionar activament.

Altre afer inquetant és el del processament demanat en dit expedient, de l'ex-Alt Comissari, general Berenguer, com també el processament dels ex-Ministres Eza i Lema. Aquest afer té molts caires i tots punxants per al Ministeri Sànchez Guerra.

La crisi, per tots aquests motius, torna a trucar la porta de la Presidència del Consell de Ministres.

I no certament perquè apretin de ferm els liberals esquerrans, sinó pel propi pes de les dificultats indicades.

Però la solució no vindrà per aquest cantó. Una situació esquerrana serà tan interina com aquesta i les que l'han precedit en el poder, perquè la crisi no és de partits (que ja no en són capaços perquè estan desfets), sinó de règim i tal volta més fonda encara...

Algunes clarianes poden veure's en el negre font d'aquest quadre hebdomadari. Anotem la Conferncia Nacional d'Assegurances que s'està celebrant aquí, i la desfeta dels partits extrems consagrada amb la sang en el Congrés organitzat a Madrid per la Confederació General de Treballadors. Els funerals van a càrrec dels comunistes...

Anotem també el moviment ascendent de les classes patronals per a posar fré a les disbauxes de la política, i un altre moviment semblant de les masses obrers conscients, que van deslliurant-se de la tirania dels *meneurs*...

Els estudiants, amb ses generoses campanyes plenes de graciosos acudits, han posat una nota divertida a aquesta trista setmana.

Llàstima que certes imprudències en la repressió l'hagin tacat de sang...!

ESPANYA ENFORA

Per fi pogueren entendre's els aliats, i s'han reunit a Lausana per a veure si es posen d'acord entre sí i amb els turcs i els grecs, i negocien una bona pau per a tots. Què n'és de difícil obtenir-la! A Lausana faran un altre adob al carro internacional per a que vagi tirant... Però la vera pau és lluny encara.

Els turcs estan molt superbiosos; els grecs tornen a reaccionar. Al volt d'aquests dos factors de la pau hi volteja tot l'avesper dels Balkans i l'esperit indòmit de l'eslavisme i el germanisme, que furguen per a reconquerir ses antigues posicions polítiques internacionals. Darrera d'aqueixos pobles n'hi ha un altre eixam que terres enllà somia amb gestes que tenen en el fons més fons de l'història ses arrels genesíaques...

A Portugal les eleccions últimes han demostrat que les forces monàrquiques creixen fins el punt d'obligar a les republicanes a juntar-se per formar el cuadro.

L'ex-Sultan de Turquia s'ha escapat dintre un vaixell de guerra anglès, mentres l'Assemblea sobirana d'Angora proclamaba Califa a Abdul Mejid.

El partit laborista anglès s'ha reposat un xic en les eleccions polítiques de la derrota que sofrí en les municipals. Els obrers allí estan preocupats, fins el punt de demostrar-ho en imposants manifestacions, per la persistència de l'atur forçós, que tants de milions costa al govern, sense que aquesta i altres despeses extraordinàries (els preparatius de guerra entre altres) privin a l'Hisenda anglesa de funcionar amb un *superàvit* sorprenent. Admirable!

A Bulgària, mateix que a Grècia, van a la barra uns quants ministres per a respondre dels seus mals actes de govern.

El mateix que a Espanya...

J.

INSISTINT

El Decret de sindicació

Déiem en l'article publicat fa uns dies en aquestes planes sobre el tema que encapçala aquestes ratlles, que l'orientació del Decret vers el més estricte professionalisme la judicarem un encert. I ningú podrà dubtar, després de llegir el text de la disposició ministerial, que aquest professionalisme no hi sigui cercat amb desig de que informi les novelles entitats, i de que resti portes enfora de les mateixes tot allò que esperit professional no sigui.

La fórmula jurídica, doncs, la conceptuem un encert i s'ha de confessar que tanca un gran esperit de justícia respecte de tota tendència sindical. En el món obrer, hi ha qüestions professionals a debatre? Es indubtable. Doncs les mateixes trobaran en el Decret i en les entitats que a base del mateix puguin ésser creades, un camí legal per a plantajar-se, per a estudiar-se, per a gestionar i obtenir la seva resolució. Ara, en el món obrer, hi ha qüestions no professionals a debatre, qüestions de carácter social, estrictament social, polítiques, etc.? Aquestes tenen reconeguts els camins en l'article 13 de la Constitució i en la llei d'associacions de 1887.

Així podríem, per tant, condensar la fórmula del Decret en aquest principi: tot lo professional al Sindicat; tot lo no professional, a l'associació respectiva. I per això, al costat de les noves entitats, el Decret posa molt interès en fer remarcar i recordar que la llibertat d'associació hi és reconeguda per les lleis polítiques fonamentals de l'Estat.

Ara bé, el Decret no ha satisfet a molts perquè els mateixos es creien que la disposició ministerial serviria per a matar el Sindicat únic, o per anorrear i fer desaparéixer el Sindicat lliure. I quan han vist que amb el Decret de sindicació aquells no desapareixen, s'han considerat decepcionats. En efecte, els sindicats únic i el lliure, seguiran mantenint-se, encara que sigui per actuar sense el nom de Sindicat.

Per a obtenir aquest resultat eren precises dues coses; primera, que per a certes agrupacions es denegués el dret d'associació, cosa que no podia fer el Reial decret sense atacar els principis constitucionals; i segona, que més que el dret d'associació, es matés l'esperit revolucionari de certes actuacions, cosa que certament no s'obté amb disposicions guvernatives ni amb textes legals.

Cal desenganya-rse: contra l'esperit revolucionari res més hi cap que un esperit contrari; i mentre aquest esperit encarni en part de la massa obrera (o no obrera) de poc han de servir els textes de les lleis. Que el Sindicat únic seguirà actuant malgrat el Decret de sindicació, és evident (amb aquell o altre nom), que el Sindicat lliure no morirà pel nou Decret, és també cosa innegable. Es el foc el què s'ha d'apagar, si es vol que el fum s'extingeixi.

Llavors, doncs, què és el que cura el Govern amb el nou Decret?, quina finalitat persegueix? Senzillament, obrir un camí per tal que tots els qui vulguin anar pels camps de l'orde i la legalitat puguin anar-hi i trobin defensats els seus drets amb més o menys eficàcia (que això dependrà de l'actuació governativa constant i de cada dia). I això és, ben cert, cosa important, doncs, almenys, els revolucionaris no podran amparar-se en la legalitat per als seus fins, com fins avui havien fet. En endavant, l'autoritat governativa sabrà que el què es tramita pel camí obert pel Decret pot ésser atés, i que tota altra cosa no mereix més que repressió.

Es dirà, potser, que aquest o aquell Sindicat poden predominar en el Sindicat legal. Evidentment, una o altra tendència ha de predominar en el mateix, encara que, com el predomini no ha d'ésser més que en lo estrictament professional, aquest predomini no és perillós si les minories d'acord amb l'autoritat saben i volen fer complir ben estrictament les disposicions del Reial decret que comentem. Es clar que millor seria donar representació a les minories; anar a la representació proporcional; qui ho dubta? Però això pot aconseguir-se amb un Decret que modifiqui aquest extrem.

En resum; nosaltres creiem que el problema social de Barcelona, es problema d'esperit, d'educació, de transformació d'idees.

Tot el que això no sigui, no són solucions de fons. Creure que amb una bona llei o amb un decret pot canviar l'estat social d'aquí, es certament propi d'ingenus. La qüestió social es, abans que tot, una qüestió moral; i aquestes no les resolen en els Ministeris ni en els governs civils, ni en les Corts. Però està fora de dubte que, almenys, és molt interessant el poder arribar a desllindar el que en el món obrer representa problema professional, del que no és més que un pretext per a pertorbar l'ordre social. I amb aquest

Decret aplicat amb bona voluntat i amb reformes importants, com la suara indicada, podria això obtenir-se.

Ara, si el Decret resultarà fecund o estèril (com nosaltres creiem) en la pràctica, els obrers han de dir-ho. Si l'esperit revolucionari és tan intens i tan arborat que vol permanéixer sempre al marge de la llei, llavors el legislador no pot evitar-ho. La tasca d'evitar-ho pertany ja a un altre orde de mesures polítiques.

JOSEP M. GICH

L'home que mai ha estimat

En els suburbis de la ciutat vivia un home sorrut i feréstec que tenia molt mala anomenada. Pocs són els qui coneixien el seu veritable nom, car els veïns l'anomenaven esparver. Quan passava pels carrers, brut, espellifat, amb els cabells llargs que li queien damunt l'espatlla i una grossa pipa a la boca, els infants l'esguardaven amb una mica de basarda. El cor de l'esparver era eixut. No sabia que cosa era estimar.

Ja fa dies que a la ciutat hi ha reunions clandestines per tal de fer esclatar la revolució. Cada nit es reuneixen a casa d'un home molt perillós per les seves idees exaltades. Quan d'un campanar veí cauen dotze hores, acuden els conjurats caminant arracerats a la paret per tal que ningú s'adoni d'ells. L'esparver també hi assisteix. La seva ferocitat i el seu salvatgisme podran ésser aprofitats quan arribi el moment de llençar-se al carrer.

Es reuneixen a l'entorn d'una taula rodona, damunt de la qual llengoteja una petita flama que produeix una claror esmortuida. Els conjurats parlen en veu baixa. Darrera els vidres de la finestra hi ha un home que esguarda amb una mica de temença els vianants que travessen el carrer perturbant el silenci corprenedor de la nit.

Els revolucionaris parlen amb entusiasme de la imminent revolució que capgirarà la societat. Cal que tinguem coratge, diu un d'ells, per a fer triomfar els nostres ideals. L'esparver gairebé no desclou mai els llavis, però els ulls li guspiregen. El fum dens que brolla de la seva grossa pipa, fa capricioses espirals i ells les esguarda amb els ulls fits com si hi veiés reproduïdes, les escenes sangnants que s'apropen. Els conjurats abandonen la casa ordenadament i en ésser al carrer es dispersen per tal de no cridar l'atenció. L'esparver camina lentament, pensant en l'arribada d'aquell dia que podrà desfogar els seus instints destructors. Arriba a la cabana, obra la porta i es deixa caure ensonyat damunt del jaç. S'allunyen els mals pensaments i la sòn clou els seus ulls petits i guspirejants.

Els revolucionaris cada dia anaven guanyant nous partidaris. Eren ja molt nombrosos els homes que estaven disposats a morir defensant la bandera revolucionària.

Els conjurats es reuniren per darrera vegada. Demà a les dotze de la nit tots els nostres amics es llançaran al carrer, digué un d'ells. La victòria serà nostra. L'esparver va somriure. Era la primera vegada que floria un somris en els seus llavis lascius. Jo us prometo que us faré quedar bé, exclamà fent una gran riallada. No tindré pietat de les dones ni dels infants.

Els revolucionaris anaven amagant armes. En els suburbis de la ciutat tothom acolliria la revolució amb una gran simpatia. Arribà l'hora convinguda. Es donà el senyal de partença i els homes es llençaren com feres famolenques damunt la ciutat. Els carrers eren gairebé deserts. Les tropes addictes al govern lluitaren amb un gran coratge, però era tanta la força del poble revolucionat que el seu esforç fou endebades. Els revolucionaris cridaven fent brandar les armes i voleiar les banderes i la ciutat s'omplí de clarors sinistres i els carrers de cadàvers. La gent obria balcons i finestres espaordida, i en veure la ciutat embolcallada de fum i de flames, llençaven crits d'angoixa. Les mares abraçaven els fills amb els ulls plens de llàgrimes i en totes les llars s'hi desenrotllaven escenes d'horror. La revolució avençava com una riuada immensa.

Seguiu-me!—digué l'esparver a un estol d'homes que es distingien per la seva ferocitat. Anem a saquejar les cases dels rics. La riquesa que ens havien pres ara tornarà a ésser nostra. Com un ramat de llops entraven a les cases. L'esparver enfonzava

l'arma homicida en el pit de la gent que li barraven el pas. Dels seus llavis sortien horribles blasfèmies. En una cambra trobà una mare que abraçava el seu fill. Era ros com un raig de sol i tenia les galtes sonrosades com fruita madura. Aquest és el vostre fill digué l'esparver amb una veu que espaordia. Doncs mireu-lo, ara. L'arrabassà del bressol i el va rebotre barbarament contra la paret. La mare va fer un xiscle d'horror i ell va somriure amb una gran crueltat. Amb els seus companys saquejà la casa.

A la matinada tornà a la cabana carregat d'or i de riqueses. Abans d'arribar-hi trobà dos homes que no havien pogut robar tan com ell, i li exigiren que els donés la meitat de l'or que portava. L'esparver s'hi negà i llavors els dos homes arborats d'ira es llençaren damunt d'ell i li prengueren tot el que portava, colpejant-lo barbarament. L'esparver penetrà a la cabana tan pobre com n'havia sortit, però amb uns quants crims més a la consciència.

La revolució triomfà. Els revolucionaris s'apoderaren del govern, decretant la mort de tots aquells que consideraven perillosos i enemics de les doctrines noves. Tots els que havien aprofitat el salvatgisme de l'esparver, un cop obtingut el triomf, s'havien desempallegat d'ell. Al davant del govern s'hi posaren els més intel·ligents, i el poble que havia lluitat fou més esclau que abans. L'esparver es mossegava els punys. El nou sistema polític portà la misèria i la desolació a totes les llars. La gent del camp no conreuava les terres i les fàbriques no funcionaven. La fam es va anar extenent per tota la nació. Els hospitals eren plens de malalts.

L'esparver sentia un odi ferotge contra els que ell havia ajudat a triomfar. De que m'ha servit, pensava, haver exposat la meva vida, si ara em moro de fam? Un dia es trobava a una plaça molt concorreguda i s'enfilà dalt d'un banc, i blasmà els homes que governaven. Que en treiem nosaltres, deia l'esparver, amb el punys closos d'ira, que hagi triomfat la revolució si som més esclaus que abans i ens morim de fam! Aquest home és un traidor, digueren alguns homes que escoltaven indignats les seves diatribes. I l'esparver veient que el poble li era hostil, arrencà a correr, tement ésser detingut. De la finestra estant de la seva cabana, va veure que s'acostaven dos homes armats, i abans de caure a les seves mans fugí com una exhalació camps a través. L'esparver va comprendre que seria perseguit i que si volia viure era necessari que abandonés la ciutat. A la nit anà a la cabana a recollir uns quans objectes, i amb un sac a coll, començà el seu romiatge pels camins de la terra.

Travessà camps i muntanyes i a tot arreu hi trobava una gran desolació. Quan ja feia unes hores que caminava boscos endins, esclatà una tempesta esferoïdora. S'amagà dintre d'una balma tremolant de fred. El vent xiulava ferestegament i el tro retrunyia en la immensitat del cel. En el silenci de la nit va sentir una veu que li deia: perquè t'amagues assassí? No saps que Déu coneix els teus crims? L'esparver va sentir que se li glaçava la sang a les venes. El vent seguia xiulant, agitant fortament el brancall dels arbres. Quan el cel es va aclarir el sol ja daurava l'horitzó. L'esparver sortí de la balma i continuà el seu camí. En una vall hi trobà un petit llac. Estava sedent i s'hi acostà. En arribar-hi damunt de les seves aigues hi va veure reflexat el rostre de les seves víctimes. Un ocell de mal averany amb un gran frissament d'ales, volà arran d'aigua i s'allunyà. L'esparver abandonà aquell lloc tremolant de por. Perquè tremolo, pensava, si tots aquests sers són fantàstics? Tu que t'has rigut de la mort, tremolaràs ara, davant d'una ombra? Seguí caminant, caminant, camps a través. Les terres eren ermes. Els arbres extenien sota del cel les branques nues. Al lluny va veure una masia. Potser em donaran un tros de pa i em deixaran dormir a la pallissa.

En arribar davant de la casa la porta era oberta. Cridà dos, tres vegades i ningú va respondre. Estava abandonada. Veient que no responien traspassà la llinda de la porta. Obrí els calaixos de la taula i no hi trobà res. En sortir a fora, vora d'un abeurador hi veié un gos mort que segurament havia estat trossejat pels corbs. Més enllà hi havia l'ossam d'una vaca. L'esparver s'allunyà d'aquella casa abandonada, mort de fam i de sed. Caminava lentament com si portés al damunt el pes feixuc dels seus crims. En fer-se fosc s'arrecerà vora els arbres del bosc. Passà un ramat de llops udolant amb una gran feresa. Tenien fam. Els seus udols feréstecs, ressonaven en el silenci dels camins solitaris. L'esparver s'amagà entre els matolls i sentí una veu que li deia: com és que tems els llops i no tems la justícia de Déu?

Quan es varen fondre les estrelles i el sol triomfant il·luminà la terra, l'esparver aban-

donà el bosc. Al cap d'unes hores arribà a una plana riallera. Els homes eren feliços perquè s'estimaven els uns als altres i treballaven. Els camps eren plens de verdor i els arbres curulls de fruits. La mar brillava al davant i el cel blavejava intensament. L'esparver s'amagà i quan les ombres de la nit arribaren, s'acostà al poblet. S'aturà davant de la primera casa que trobà. Per una finestra va veure a l'entorn d'una taula un home, una dona i tres infants. La mare somreia dolçament. Al bressol hi havia un infant com aquell que un dia ell matà barbaramant. El pare abraçà els fills i els portà al llit. L'esparver va compendre que la vida sense amor és molt poca cosa i que es viu millor estimant que odiant i avorrint. Ell mai coneixerà la pau d'una llar honrada ni l'amor d'una dona honesta que et dona fills i filles per estimar.

L'endemà el varen trobar mort sota la finestra. Es un rodacamins que ha mort de fam, varen pensar. Varen soterrar-lo i al damunt de la sepultura hi posaren una creu No se sap com la creu va desaparèixer. Des d'aquell dia els camperols qui passen davant del cementiri, fan la senyal de la creu i diuen un parenostre per l'ànima d'aquell home que passà per la terra sense haver estimat mai.

J. CIVERA I SORMANI

◆◆

Continuant...

Cosa verament notable, aquells mateixos senyors qui, entre dia, conversaven amablement amb qui aquestes ratlles escriu, en arribar l'hora d'extendre aquella llarga taula de què parlàvem la setmana passada, se'n hi anaven com qui no fa res, sens, ni per excepció, invitar-nos a acompanyar-los-hi. Mai, ni un sol cop, se'ns va dir: "I vostè, que no juga una estoneta amb nosaltres? "Mai. Qué ho degué fer?

Nosaltres, entre tant, passejàvem prenent l'aire fresca, però pur, de les nits estrellades, galeria amunt i avall, eixint de tant en quant a contemplar les belleses incomparables d'un cel que des de ciutat mai no es contempla! Allí sí que a simple cop d'ull es distingien les diverses altures que els estels ocupen dins l'espai! Quina grandiositat, la de la creació! Des d'un terrat ciutadà, sembla que totes les estrelles estiguin a un mateix nivell, com en un sostre pintat; com en un fons macís i atapeït...

Interrumpint, a voltes, les nostres passejades, guaitàvem des d'una vidriera, la taula llarga i sos ocupants, enardits en la infantívola (infantívola relativament) brometa; i en feien certa llástima; però quan ens en feien més, era... (que no ho senti ningú això que us vaig a dir).

Com que ja tothom havia enllestit els seus quefers, a quarts de deu del vespre, cambrers de menjador, cuiners i altres homes del servei, ans d'anar-se'n al repòs quotidià s'atançaven, atrets pel brugit que els de la taula llarga movien, a guaitar-los per la vidriera de què he parlat suara. I aleshores, aleshores sí, que em feien llàstima de veres els entaulats! Hauríeu vist amb quin gest despectiu, amb quina mena de ganyota de menyspreu, després de mirar-s'els uns moments, cuiners majors i menors, cambrers i adjutoris se'n apartaven- "Què fan aquí?", deia un d'ells; "Psè! Ja ho pots veure; s'entretenen!" "Bah!..." I nosaltres pensàvem: "Quina exemplaritat, per a aqueixa gent, la que els senyors donen!'

No sabem fins a quin punt era de reprovació el comentari, més tàcit que verbal, d'aquell servei; que, essent assats nombrós, devia compendre gent de tota mena de pensars i d'obrars; ço que puc dir és que, sens excepció, reprovaven, menyspreaven, que encara és pitjor, a aquells senyors, quan així els veien; i jo, en veritat, sentia la punyida d'aquell menyspreu, com si hi anés comprès també.

De retorn a ciutat, quan ben lluny del meu record aquells crits de soroll de la gent de la taula llarga, tornava a junyir-me a la santa prosa del treball acostumat de tota ma vida, un detall estrambòtic, em tornà a la memòria les vetllades del Balneari. Poguí notar, amb certa sorpresa, que escassejava, inusitadament, la moneda de coure; tant, que a voltes per a fer pagaments, hi havien dificultats, per manca d'aquelles peces fragmentàries.

Comentant el cas, un dia, amb una persona agena al despatx, ens va dir: "Sí, per tot escasseja la moneda de coure; no se'n estranyi; diàriament, molta de la que s'arreplega als tramvies, és canviada per duros. El canvi el fan uns subjectes, ja convinguts amb determinats cobradors. Es per a les cases de joc de la gent pobra..." Aleshores fou quan recordàrem la taula llarga, sos ocupants cridaners, els servents del Balneari i el gest despectiu amb què es guaitaven els senyors abans d'anar-se'n al llit.

VERAX

◆◆

La defensa de l'obrer

IV

Imagineu, lectors, que fa dotze anys s'hagués reunit una assamblea magna de tots els treballadors de Barcelona, i que algú els hagués fet unes proposicions aixís:

—Obrers, la vida es va apujant i els jornals no creixen. Les hores de treball són excessives; som víctimes d'un capitalisme sense entranyes, etzètera, etz. Jo us faré doblar, triplicar els salaris, d'una manera infalible. El preu serà el següent: morireu a trets vuitcents de vosaltres, i sereu *vosaltres mateixos* que us matareu. Però, com us dic, el resultat serà l'increment segur de vostres setmanades. — Quina resposta us sembla, lectors, que haurien donat els obrers a una proposta semblant?

Us sembla que haurien acceptat els obrers de Barcelona la puja de salaris a tant horrible preu? Doncs aquest negoci és el que s'ha realitzat. Aquest contracte és el que han signat els obrers de Barcelona amb el Sindicalisme. El signaren fa dotze anys i cada dia es renova.

I oidà fós acabada la liquidació! Oidà pogués ja fer-se balanç definitiu! Però tots els comptes són provisionals perquè si bé les millores de jornal ja han vingut, el preu, el preu de sang, es va pagant encara... i s'anirà pagant!

Poseu a un plat de la balança totes les aventatges materials que als obrers ha portat el Sindicalisme. Ara, es de justícia posar en l'altre plat el tribut que els obrers li han pagat. Heu's aquí una llista d'*entregues a compte*, tancada a fi de juny de l'any passat 1921, i començada pel juny de 1910:

Obrers agredits i resultat de l'agressió

Morts	132
Ferits	350
Illesos	281
Total	753

Aquestes xifres són tretes de l'estadística d'En Miquel Sastre tantes vegades citada, i que tothom, sobre tot els obrers, hauria de llegir i meditar, sobre tot després de sentir discursos o de llegir fulles i diaris sindicalistes. Fixeu-vos en que's tracta d'*obrers* agredits, no de patrons, encarregats, agents d'autoritat ni altres persones. I considereu que els 753 obrers als quals hom ha agredit signifiquen 753 obrers *virtualment morts*, perquè quan hom els va agredir, amb pistola automàtica en la immensa majoria dels cassos, era per a produïr el màxim efecte que aquestes eines fan. I atengueu, per fi, que del juny de l'any passat a l'octubre d'enguany, de segur que no baixa d'un altre centenar el nombre d'obrers morts, ferits i escomesos en atemptats socials.

Us sembla, lectors, que el preu és just? Us sembla que és negoci? Us sembla, lectors, posant-vos la mà al cor, que el sindicalisme ha reportat als obrers una ganància veritable?

Però els cents d'obrers morts, i d'obrers ferits i d'obrers agredits no representen més que una fracció de la contrapartida. Afegiu ara els obrers *amenaçats de mort* individualment o colectiva, i aquí si que els hi haureu de posar a milers, a dotzenes de milers. Avui día, quin obrer de Barcelona no ha passat per l'espant d'una amenaça de mort personal, o per la vergonya d'una amenaça de mort adreçada en grup a la seva secció, taller o fàbrica? Afegiu-hi també, com dèiem l'altre dia, els cents o mils de famílies respectives.

Repreneu ara la visió d'aquella assamblea imaginària. L'orador no ha pas llegit tota la tarifa. Segueix dient el preu. — Els vuitcents obrers que hom matarà o intentarà matar, tindran per executors altres tres o quatrecents obrers i fills d'obrers, triats d'entre vosaltres mateixos. Així, doncs, jovent! manquen voluntaris per a manejar les pistoles contra els qui de vostres rengles mateixos seran triats per a l'holocaust. Obrers que sou pares de família, porteu-me els vostres fills adolescents; els hi ensenyarem de fer funcionar l'instrument que, homicida o no, farà pujar vostre salari. — A una invitació aixís, què us sembla que haurien dit, els obrers vells i els obrers joves? És ben cert, tant mateix, que la economia de les pujes de sous mercès al sindicalisme, no ha sigut altre que aquesta.

Sí, sí — ho reconec, — sense sindicats no haurien crescut els salaris. Però ara heu de reconèixer vosaltres que sense pistoles no hi haurien hagut sindicats, i que sense pistolers no s'haurien engegat les pistoles, i que sense sacrificar l'ànima de centenars d'obrers joves, de xicots obrers, que foren un dia honrats, innocents i purs de sang humana, i que el sindicalisme ha transformat en cràpules, sanguinaris i assassins, no hauriem tingut pistolers ni pistoles ni sindicats, ni pessetes!

Aixís doncs, en aquesta balança tràgica del sindicalisme barceloní, si a un plat hi han les pessetes que ha fet guanyar, és de justícia carregar a l'altre plat tots els cadavres dels obrers que ha fet caure, tota la sang i llàgrimes obreres que ha fet vessar, i totes les ànimes dels obrers que ha fet perdre.

R. RUCABADO

La Conferència d'Assegurances socials

Parlant amb el Dr. En Josep M. Boix

En trucar a la porta, confessem que ens trobem un xic esmaperduts, car ens adonem que no dúiem aquella sèrie de preguntes preparades que tot bon repórter es conjumina quan pretèn traslladar a les columnes del periòdic una conversa.

I és que anàvem a fer tasca de bona fe, sense intenció de treure coses de pollaguera ni descobrir la Mediterrània. Voliem dir als nostres llegidors el sentit de la Conferència d'Assegurances que aquests dies s'està celebrant a la nostra ciutat i per aquesta raó dicidírem interrogar el Secretari d'aquella Conferència, que n'ha viscut la gestació. Per aquesta raó, ja que defugíem tot accident i episodi, no ens calia preguntar, sinó d'esdevenir un molòleg.

* * *

En Josep Maria Boix, el jove catedràtic i conegut sociòleg, ens desembrossà el camí.

—Vostè vol saber el per què de la Conferéncia, i el motiu de tenir lloc a Barcelona? Doncs vostè vol saber-ho tot, perquè gairebé que en tot això hi ha l'essència.

En silenci ens felicitem del nostre bon lluc de tafaneig, i ens apressem a escoltar.

—Els segurs socials, barreja de tecnicisme i funció tutelar i educativa, sortosament prenen una importància deguda dintre les normes legislatives de l'Estat espanyol; i no diem res de l'arrelament fàcil en la consciència popular, car encara és fresc l'èxit del *Retir obrer*, desahuciat per alguns esperits mai contents com a un fruit malaltís i vingut abans de temps. Calia anar més enllà, i en aquest nou pas s'ha pensat en els tres segurs que normalitzen econòmicament tot risc fisiològic de la vida del treballador; el de malaltia, el d'invalidesa, i per a les dones, el de maternitat.

Clar què sense preàmbuls s'hagueren pogut decretar pel Poder executiu, o sortir de les Cambres parlamentàries després d'una escrupulosa discussió, però l'Institut Nacional de Previsió, a que s'ha confiat l'estudi i preparació dels textes legislables, seguint la seva política de realitats, ha volgut que collaborés en la seva obra tot el poble. Comptant amb capacitats especialitzades, com compta, no ha volgut, però, que la tasca a fer pogués pecar de les fredors del càlcul i l'estudi i ha dut les qüestions a les entràmenes de la vida.

Vet'aquí explicada la primera part, el per què d'aquesta conferència, on són oïdes les veus dels actuaris, dels metges, dels advocats, dels sociòlegs, dels homes d'estudi i dels obrers.

Per aquesta mateixa raó pràctica la reunió ha tingut lloc a Barcelona, perquè comptàvem amb una gloriosa tradició cristallitzada en les "Germandats", la tasca i expansió de les quals calia aprofitar i endegar en les corrents modernes del segur; i comptàvem a l'ensems, amb una institució tan característica racialment i social com la "Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi" que des de la seva fundació s'ha captingut dels dos complementaris caires econòmic i social-benèfic, que ha de dur a compliment, i ha tret una esponerosa florida d'obres que corprenen, i ha dat impuls a altres ja existents i n'ha assessorat i ajudat a organitzar d'altres, i sempre conservant les característiques i més completa autonomia de cada una d'elles, sense absorbir-les, assegurant-les-hi un marge tan ample com se vulla de llibertat i responsabilitat.

Si hem de fer alguna acotació a les paraules que escoltem per que al llegidor arribi el matís del gest i de l'expressió, haurem de fer notar que aquests darrers paràgrafs els pronuncià el nostre interlocutor amb la vibració de l'obra admirada i viscuda, i sense dir-nos un nom personal, s'ens fa palès el del Director de la Caixa, l'home de cor i ciència, En Francesc Moragas i Barret.

I seguim escoltant el Dr. Boix:

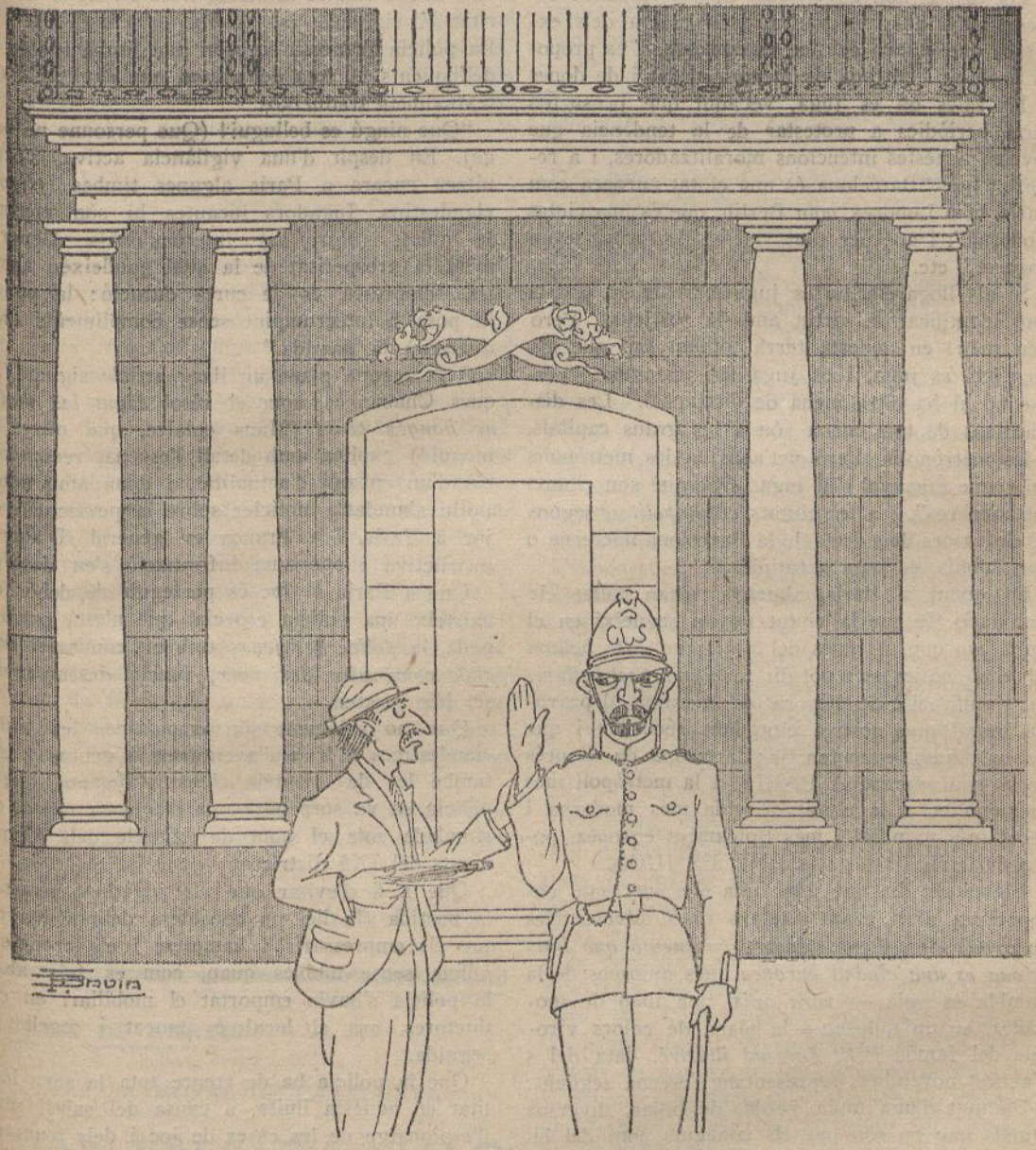
—L'Institut Nacional de Previsió ha tingut sempre el bon encert de sapiguer-se fer a les costums i modalitats diverses de cada terrer i contrada, per això ha pres volada la seva tasca perquè ha sapigut encarnar en les diverses manifestacions ètniques i tradicionals de la vida espanyola, fugint de l'encarcarament oficial i l'uniformisme quadriculat, donant sempre la sensació de que la seva obra neixia espontàniament a cada lloc com a necessitat exclussiva i pròpia. Aquest esperit, doncs, és el que ha dut a la Conferència.

Vet'aquí unes paraules que defineixen exactament l'orientació que hem vingut observant a l'Institut, i que l'apòstol d'aquest, En Josep Maluquer i Salvador, en converses de fa temps, ja assenyalava.

L'amabilitat del Dr. Boix ens ha assabentat d'una munió de dades interessants que no volem dur al paper, perquè ja tenen quelcom de *procediment*, i nosaltres ens hem proposat només parlar de sentiments i intencions.

F. DE R.

S'ha acabat la *sopa*

— Venia a buscar un platet de sopa.

— No en repartimos ja. Eran tantos los que venian a menjar-ne que s'ha acabado. Diga usted a los chicos de la pluma que si volen sòpa que vagin a hacer cola a la puerta de un convento.

París contra el joc

Tot just el nou governador senyor Ardanaz comença una lleu intervenció moderadora dels excessos que entorn del joc es cometen, i es proposa prohibir l'entrada de menors d'edat i de dones a les sales on es juga, vet'aquí que ja surten certs periòdics a protestar de la tendència que revelen aquestes intencions moralitzadores, i a recordar que "Barcelona és una ciutat europea com París, com Londres, com Berlín, que és una ciutat moderna", i que per tant "no ha de tornar-se un llogaret", etc.

Si als llogarets, no es jugués, realment podria hom identificar la virtut amb la rusticitat. Però Déu meu! en áquesta terra tothom sap que als llogarets es juga, i es juga tot justament "perque no hi ha altra mena de distracció." Les distraccions de tota mena són a les grans capitals, a les metròpolis. Però vet'aquí: a les metròpolis del regne espanyol s'hi juga... "perquè són ciutats cosmopolites", i a les ciutats *cosmopolites*, segons els defensors dels drets de la Barcelona nocturna o noctàmbula, es juga a tutiplé.

En quant a París, almenys, s'han tallat els partidaris de que la ciutat nostra segueixi en el *statu quo* que al revés del *statu quo ante bellum* dels diplomàtics, se'n pot dir *statu quo post bellum*, en significació de l'època de máxima depravació moral que nostres ciutadans recorden i que les cròniques esmenten, la Barcelona de després de la gran guerra. A PARIS, a la metròpoli més cosmopolita, a la ciutat de vida més moderna i fama més mundial i més típicament europea, posem-ho amb lletra grossa, NO ES JUGA.

El mateix dia que una fulla que surt aquí encapçalava amb grans titulars unes advertències al governador, dient: *téngase en cuenta que Barcelona es una ciudad europea*, pels quioscos de la Rambla es veia — *rara avis*, una lliçó de moralitat, en un quiosco — la plana de colors virolats del famós *Petit Journal illustré*, data del 5 d'aquest novembre, representant l'escena següent:

Damunt d'una taula verda, de billar, diversos atuells que no són pas els coneguts com del billar; són daus, cubilets, cartes, fitxes, raquetes i grans piles de monedes i de bitllets de bancs; evidentment el material d'una partida de joc dels prohibits. Una concurrència on es destaquen alguns tipus suspectes volta la taula i s'etzara per la brusca entrada d'un personatge que hi salta al damunt, una pistola a cada mà. Darrera d'ell altres individus, també amb l'arma als dits, s'abalancen sobre els jugadors; un senyor aixeca amb la mà enlaire la banda tricolor, signe d'autoritat. El significat del quadre apareix de seguida. La policia francesa sorprèn una timba i deté els delinqüents. A sota del gravat una explicació que textualment tradueixo:

"Que ningú es bellugui! (Que personne ne bouge). En despit d'una vigilància activa, s'organitzen encara a París algunes timbes (*tripots*) clandestins. Jugadors incautes hi són víctimes de pillets (*aigrefins*) internacionals. Generalment la prosperitat de la qual gaudeixen aquestes... empreses, és de curta duració: la policia hi posa fi interrumpint sense compliments (*sans douceur*) la partida."

A la segona plana un llarg article signat Jacques Chabannes, sota el rètol *Haut les mains, ne bougez plus!* (Mans enlaire, que ningú es mogui!) explica amb detall l'escena, reconstrucció d'un episodi d'actualitat, i dóna amb aquest motiu abundants notícies sobre la persecució del joc a París, i a França en general. D'aquesta instructiva i oportuna informació s'en desprèn:

Que a París el joc és perseguit de debó; que existeix una policia especial que n'está encarregada, la *police des jeux*, amb un comissari especial, *comissaire des jeux*, funció desempenyada per Mr. Metten.

Que no solament són empaitades les timbes clandestines a base d'aventurers i gentussa, sinó també les de clientela elegant. Fa poc que la policia en va sorpendre una d'aquesta mena, dissimulada sota el nom de "Cercle dels Comerciants del IXè districte."

Que a fi d'evitar que els jugadors continuin la partida (la llei no considera delinqüents més que els empressaris i banquers i els croupiers) àdhuc sense mobles quan, com es feia abans, la policia s'havia emportat el mobiliari en conductores, ara el local és tancat i segellat de seguida.

Que la policia ha de treure tota la seva habilitat en aquesta lluita, a causa del subtil servei d'espionatge de les cases de joc i dels trucs emprats per a dissimular l'*activitat* a què es dediquen.

Que "la ruleta *està interdita en territori francès, i que els altres jocs d'atzar són prohibits a París i en un radi de* 100 *quilòmetres al voltant de la capital*. Aquests últims jocs són tolerats sols en certs clubs a on els membres són inscrits després d'haver sigut presentats amb referència."

Que "les característiques de la casa de joc clandestina són l'estar obertes al primer que vingui sense condició d'admissió", i el "constituir **una** *cagnotte* [el fons, la *casa*, del banquer, de la qual surt la sopa i la beneficència, dels Pirineus ençà] és a dir la presa d'un percentatge sobre les quantitats jugades, a profit de l'empressari. L'article 410 del Còdic penal s'aplica llavors."

I que el servei d'informació, de la policia, està organitzat amb perfecció tanta que no s'obre cap timba que no sigui descoberta abans de vuit dies.

* * *

Es clar que amb tot i això, des del moment que encara hi han clubs gaudint de tolerància la situació no és d'una moralitat absoluta. Però de totes maneres quina diferència amb l'estat d'altres ciutats i terres, que mereixen un dibuix com la sagnant caricatura d'En Bagaria a la coberta del setmanari esquerrà madrileny *España* (data 4 novembre) que al mateix temps que aquell *Petit Journal illustré* era exhibit als quioscos, costat per costat, coincidència picant que formava contrast eloqüent i saborosíssim!

Representava també una casa de joc. En primer terme una ruleta (acabem de veure que la ruleta está interdita al territori de França) i al voltant tot de persones que semblen d'autoritat, grans dames, vestides d'etiqueta, tothom amb empac de funció de gala: un senyor amb frac i espasí està llegint un discurs. I diu la llegenda: "*Adivina, adivinanza. En qué país se inauguran las casas de juego en esta forma?*"

Es clar que aquesta sàtira no té aplicació *avui* a Barcelona. Però consti que fa ben poques setmanes que ha caducat!

R. R.

ACABA DE SORTIR

PER LA MORAL DE CATALUNYA

CONTRA EL JOC

I EL

PACTE AMB EL JOC

per R. RUCABADO

Volum de 212 pàgines Preu: 3'50 pessetes

Pot demanar-se a l'Administració de CATALUNYA SOCIAL

Els obrers i el feixisme

Heu's aquí una qüestió que es proposen tots quants es preocupen d'afers socials: la de si el feixisme es portarà bé amb els obrers, o serà una rèmora per a les seves aspiracions i un entrebanc per als seus interessos.

Les campanyes inicials del feixisme contra socialistes i comunistes, les seves brutals afirmacions, a voltes contundents, del dret dels patrons a la vida del treball, el caràcter burgés dels seus elements primordials, tenen astorats i com esmaperduts als obrers conscients, que es pregunten amb angoixa: què farà el feixisme encimbellat dalt del Poder si quan era abaix i en ple període romàntic ens tractava a cops de culata i àdhuc de canó si convenia?

* * *

Aquest fet insòlit, talment desconcertant, del feixisme, té, en quant a aquest problema es relaciona, una característica ben definida. El feixisme, fòra sa part romàntica, és una explosió del sentit comú en el mon del treball.

Totes les teories socialistes, comunistes, àcrates, anarquizants, les ha bandeixades, les ha deshonorades, les ha combatudes, no amb la pluma, sinó a puntades de peu, com a cosa grollera i absurda, indigna de debat, incapaç d'alternativa.

Però això no impideix al feixisme la visió clara dels drets dels treballadors, de quant hi ha de veritable i d'atendible en les aspiracions obreres i en els programes obreristes.

* * *

D'aqueixa lluita entre l'idearium i les teories dels partits obrers i dels seus *meneurs*, i l'esperit de realitat i el sentit comú del feixisme, sorgirà, així és d'esperar, una convivència natural entre els elements de la producció, per a la qual tots els valors legítims seràn restaurats, tots els drets veritables seran respectats, totes les falses teories anorreades, totes les coaccions ilegals reprimides, i la llibertat del treball en ço que te de just i socialment beneficiós serà proclamada i sostinguda, buscant-se el bé actual i el bon pervindre del treballador en ses pròpies fonts.

Així ens resulta el feixisme, fins ara, davant d'aquest immens problema social.

Ens decantem a creure-ho així en veure la correntia espiritual del feixisme, que acaba de mostrar al enlairar-se al poder i en els seus actes inicials de govern.

De moment no podem asegurar res, perquè no sabem les derivacions que pot tenir el feixisme.

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

EL LLIBRE DELS INFANTS, per *Joan Profitós*, Escolapi. Primer Grau. (Sèrie graduada de llibres de lectura). — Barcelona, Editorial Catalana, S. A. — MCMXXII. Vol. de 128 pàgines, il·lustrat per En Josep Obiols i relligat amb coberta en colors.

El Pare Profitós, jove però conegudíssim entre els pedagogs de nostra terra i professor illustre que fa gran honor a l'emèrita Ordre Calasància, tan pròdiga en mestres i sacerdots de bona soca, ha donat a llum aquesta obreta que és la tercera de la sèrie començada amb l'*Abecedari fononímic* i amb el famós i popular opúscul *El meu Llibret*, del qual dues edicions ja en són eixides.

"Seguint les ensenyances del sant Pedagog català — Sant Josep de Calasanç, la nacionalitat catalana del qual ha estat recordada ben oportunament per alguns amics i per professors de l'ordre, entre els quals l'autor del llibre, autor també d'una biografia del gloriós Sant *nascut a la Catalunya occidental* com diu la dedicatòria de l'obra que ens ocupa, endreçada al "Príncep de la Pedagogia cristiana i Fundador de l'Escola Pia" — hem composat, — diu l'autor al *Pròleg* — la nostra *Sèrie de llibres de lectura* ben graduada i a l'abast de la intel·ligència dels petits". "En el *sillabari*, el noi aprengué a llegir mots senzills i frases del lèxic infantil. En els ulteriors graus, poc a poc el noi s'anirà avesant a les dificultats de la lectura i declamació, fins arribar a llegir perfectament les obres cabdals de la literatura nostra."

"Senzilles narracions, moralitats esdevingudes clàssiques en els llibres de lectura, faules d'autors celebrats, juntament amb descripcions senzilles d'animals, festes, etc. ens serviran en aquest llibre per a conduir a l'infant al coneixement perfecte de nostra idioma."

"On el text ens afavoreix hem cuidat de posar-hi cançonetes de mainada i populars. Així intentem que la cançó del poble no es perdi i torni a florir bellament en els llavis dels infants."

"Alhora que verament cristians, cuidem que els nois de casa nostra siguin veritablement patriotes. És per això que en totes les pàgines de nostres llibres hi sura l'esperit de Pàtria. El més gran bé que es pot fer als infants és l'inspirar-los aquests nobles ideals."

"...Així, esforçant-se en parlar bé, perfeccionem el nostre verb i restaran del tot bandejats el turpiloqui i grolleries que tan enlletgeixen la llengua popular de la Pátria catalana."

Aquests paràgrafs, triats de l'introducció, ja reflexen l'objecte i l'esperit de l'obra, òptimament concebuda que és i excellent que la trobem, en quant licit ens sigui judicar-la sense ésser nosaltres tècnics en pedagogia. Llibre clar, bell, atractívol, que de fullejar-lo es guanya el cor dels petits i la simpatia dels grans. Els dibuixos de Mestre Obiols són una exquisidesa, i àdhuc haver sempre tingut aquest jove artista la gràcia encarnada i ficada al moll dels ossos, en la illustració del *Llibre dels Infants* ha estat felicíssim en singular manera.

No cal dir que del punt d'obir catalanesc també mereix lloances l'autor del feryorós patriotisme, que l'inspira. Hi han, ultra les cançons populars, poesies i textes de Llongueras, Carner, López Picó, Maragall, Alcover, Salom i Morera, P. Franquesa, Sch. P., F. Sitjà. T. Catasús, Mossèn Cinto, Dolors Monserdà, i una col·lecció de quadrets bíblics: els nens de la Sagrada Escriptura, uneix a la lliçó moral i religiosa un tendre encís. Clouen el llibre exercicis de lectura castellana, introducció al coneixement d'altres llengües.

Felicitem a l'eminent autor, i desitgem veure aviat els anunciats graus segon i tercer, a punt de sortir, respectivament anomenats *El llibre dels nois* i *El llibre dels jovincells*, tots els quals no dubtem seran ben rebuts pels infants, les famílies i els mestres, de Catalunya.

R.

D'ací i d'allà

Els tribunals bolxevistes amb motiu de la sentència de mort donada contra els coneguts socialistes a Moscou, han inventat una nova pena que és pitjor que la de mort: condemnar a la pena capital a les víctimes del seu odi, i deixar en suspens l'execució de la sentència, com l'espasa de Damocles, sobre el seu cap, a fi de que la tortura les vagi corsecant.

Es veu que per tal de fer mal i rabejar-se amb les víctimes, fins els bolxevistes tenen ingeni.

Però els socialistes que no es queixin, perquè a fi de comptes els bolxevistes són de la seva pròpia escola...

* * *

L'acte de covardia de Bilbao va tenir una segona part (mai són bones les segones parts), a Saragossa, on també els sindicalistes amenaçaren amb la vaga general per a fer pressió a Jurats i al Tribunal en una vista famosa.

A Saragossa ha estat el Jurat qui s'ha acovardit...

El Govern ha deixat fer i s'ha rentat les mans.

* * *

Un collega s'entreté en apuntar les contradiccions en què incorregueren els oradors del míting esquerrà de Saragossa.

"*No somos colectivistas*, sino socialistas." (Això va dir-ho l'Alvarez, Melquiades).

"*La religión católica, apostólica y romana es la del Estado*" (Alhucemas).

"Defendemos lealmente los sagrados intereses de la monarquía" (Idem).

D'aquest potipoti s'en treuen aquestes conclussions esquerranes:

"Socialista i catòlic."

"Lliberal i catòlic."

"Socialista i monárquic."

"Lliberal i socialista."

A veure si saben posar-se d'acord aqueixos homes saberuts de les esquerres espanyoles!

* * *

En Mussolini ha tingut la valentia d'invocar a Déu en el seu discurs, ja famós, de presentació al país. Aquí encara s'en donen vergonya.

També ha tingut la noblesa de retre homenatge a la religió catòlica.

El món camina, senyors lliberals i ateus espanyols...

* * *

Tota la gran república dels Estats Units ha fet una pregària pública, oficialment demanada, per a que Déu Nostre Senyor es digni gorir a l'esposa malalta del President Harding. Els membres de la Cambra de representants del poble es posaren a peu dret, acotaren el cap i pregaren fervorosament. Què hi diuen a això els nostres republicans, que es pensen que per a ésser bon republicà el primer que ha de fer-se és befar-se de Déu i escarnir les creències religioses del poble?

* * *

Al nou governador, que està donant proves de tenir bon gust, car comença a suprimir una pila despectacles públics, i no públics, deplorablement antiestètics, i de vegades immorals, volem fer-li un prec.

Quan ja no recordàvem que existissin les *cues* del tabac, ahir ens topàrem amb el cap d'avall de la *serpiente humana* (gran atracció), que ens impossibilità el pas pel carrer que desitjàvem anar.

Que fumin els que fumen, està bé, però que fumin els que no fumen...

* * *

Al Congrés Socialista de Madrid han esdevingut successos desagradables.

En presentar-se el delegat d'Holanda, els comunistes les emprengueren "star" en mà i per més que el delegat cridava "deixa'm estar", res, tret darrera tret.

El pobre delegat holandès devia treure la conseqüència de que els socialistes i comunistes de per aquí, tenen per cap un formatge de la seva terra.

* * *

No comprenem per què no s'ha projectat ja una manifesatció al nou governador, perquè, gràcies a Déu i que duri, no tenim que registrar atemptats, i en quant a moralitat estem una mica millor que amb l'anterior.

De totes maneres és d'homes de seny el no projectar-les.

Noticiari

ESPANYA

—La Mancomunitat de Catalunya ha obert un Concurs per a la concessió de Biblioteques Populars.

—Entre els nous Cardenals designats pel Sant Pare figura el doctor Reig, que en ocupar la seu de Toledo assumirà la direcció del moviment catòlico-social d'Espanya.

—Ha estat nomenat delegat del ministeri del Treball a Barcelona, don Jaume Algarra, catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona.

Aquest delegat, com se sap, serà l'encarregat de portar a la pràctica el decret de sindicació voluntària.

—El senyor alcalde ha ordenat al director de la Revenedoria Central que prohibeixi els diumenges la celebració del mercat a l'aire lliure que venia establint-se a la barriada de Grácia, perquè es considera la seva existència en tals dies com una infracció de la llei del descans dominical.

—Un dels projectes que el Govern vol tirar prompte endavant és el de Colonització interior, com també el de Contracte de Treball.

—La "Lluita contra la mortalitat infantil" treballa de fort a Barcelona per tal d'assolir els formosos fins de la seva institució. Els seus Consultoris de Puericultura presten valuosos serveis i les seccions de Maternitat els compten a centenars.

—El Consell Superior de Protecció a la Infància ha quedat assabentat de la tasca jurídica, humana i transcendental que estan realitzant els tribunals per a nois de Barcelona, Bilbao, Sant Sebastià i Tarragona, i ha concedit autorització perquè comencin a funcionar els de Múrcia, Logronyo i Cartagena.

Han estat aprovats els Estatuts dels Reformatoris de València i Cartagena.

En la campanya contra la mortalitat infantil, el Consell ha acordat consignar per a un concurs a premis, sis de 1,000 pessetes i sis més de 500, per als metges que acreditin haver reduït considerablement aquesta mortalitat en llurs jurisdiccions.

Essent la meitat d'aquests premis fundats pel doctor Ferran, de Barcelona, s'ha acordat donar-li les gràcies i felicitar-lo pels seus admirables estudis i els seus èxits en la profilaxi de les malalties equidèmiques.

—Els atropells de que són víctimes els agraris gallecs, que no volen portar el feixuc jou del caciquisme, han provocat a Galícia un estat d'exitació que s'ha traduit en una vaga general imposant. Que vagin jugant amb foc el Govern i els seus cacics!

—La Junta Local de Reformes Socials, tenint en compte el caràcter eminentment industrial de la nostra ciutat, les estadístiques i accidents del treball per manca de descans i altres factors socials i econòmics, acordà en la seva última Junta estudiar l'hora en què raonadament haurien de començar els espectacles de nit a Barcelona, a fi de proposar a la primera autoritat governativa les reformes pertinents.

—L'Element Tècnic Directiu de l'Indústria de Teixits, la més nodrida de Catalunya, felicita al Ministre del Treball pel Reial Decret sobre Sindicació Professional, i suplica sien atesos els seus interessos en Comitès paritaris

—A Madrid s'ha reunit en Congrés i'Unió General de Treballadors. Les sessions han sigut molt mogudes, perdent-se el temps en disputes barrejades amb un que altre argument contundent.

—Han sigut aprovats onze Estatuts de Sindicats de caràcter *únic*, que ja sabem ço que vol dir.

—A Santander s'ha fet una suscripció per tal de aportar fondos a la Caixa Central de la Federació Montanyesa Catòlica-Agrària, reunint-se en pocs dies més de *cent mil duros*.

ESTRANGER

—El moviment feixista comprèn, segons llegim, una organització sindical, l'objcte declarat del qual és el de protegir immediatament els interessos patronals i obrers; però la veritable missió del feixisme és la d'amparar al proletariat, puix té un carácter genuinament obrer, que serà donat a conèixer pels fets molt aviat.

—Anglaterra ha decidit protegir l'emigració dels seus fills a les seves colònies i als "Dominions" per tal d'estrényer els lligams entre totes les parts de l'imperi i acréixer les seves riqueses. Aqueixa protecció serà esplèndida i verament règia, esmerçant-se a l'efecte moltíssims milions.

—El primer acte de govern d'en Mussolini, ha sigut l'assistència del rei, en Mussolini i els seus ministres a una Missa solemnial a Santa Maria dels Angels.

La transcendència de l'acte no necessita comentaris.

—A Londres després de les eleccions municipals hi ha quatre dones que fan d'alcalde. Una d'elles és del partit laborista i una altra del partit lliberal. Les restants no pertànyen a cap entitat política.

Obra de gran interès:

Los Tribunales para niños

EL TRIBUNAL PARA NIÑOS EN BARCELONA Y SU ACTUACIÓN EN EL PRIMER SEMESTRE DE FUNCIONAMIENTO

PER

Ramon Albó i Martí

President de dit Tribunal

amb un pròleg de

Avelí Montero Rios i Villegas

Autor de la llei de Tribunals per a nens

PREU: **10 Pessetes**

EL PRODUCTE ES DESTINA A INSTITUCIONS PROTECTORES DE LA INFANCIA

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatje de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabelo, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canarias i de la Peninsula indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allojament molt cómode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

fol.

804 (05)(46.71) Cat.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.° 7, pral. (Travessia de Plaça Sta. Ana a Plaça Nova)

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRÁCTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació.—Pràctiques d'escriptori.—*Mecanografia.*—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incluídes la *Banca* i la *Borsa.*—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per perits i professors mercantils.—*Classes especials per a senyoretes.*—Practical of Schoel Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenea A. G.—Enric Granados, 30; Barcelona